

24. Самосознание европейской культуры XX века. М., 1991.
25. Проблема человека в западной философии. М., 1986.
26. Сумерки богов. М., 1989.
27. Ницше Ф. Утренняя заря. Свердловск, 1991.
28. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество. М., 1990.
29. Тойнби А.Дж. Постигание истории. М., 1991.
30. Франкл В. Человек в поисках смысла. М., 1990.
31. Фрейд З. Психология бессознательного. М., 1989.
32. Швейцер А. Благоговение перед жизнью. М., 1992.
33. Шпенглер О. Закат Европы. М., 1991.
34. Юнг К.Г. Архетип и символ. М., 1991.
35. Ясперс К. Смысл и назначение истории. М., 1991.
36. Культурология. XX век. Антология. М., 1995.
37. Ортега-и-Гассет. Что такое философия. М., 1991.
38. Бердяев Н.А. Философия свободы. М., 1989.
39. Хайдеггер М. Разговор на проселочной дороге. М., 1991.
40. Фромм Э. Душа человека. М., 1992.
41. Тейяр де Шарден. Феномен человека. М., 1987.
42. Гроф С. За пределами мозга. М., 1993.
43. Бубер М. Я и Ты. М., 1993.
44. Данилевский Н.Я. Россия и Европа. М., 1991.
45. Рикер П. Конфликт интерпретаций. М., 1995.
46. Гуссерль Э. Философия как строгая наука. Новочеркасск, 1994.
47. Барт Р. Избранные работы. М., 1989.
48. Гадамер Г. Актуальность прекрасного. М., 1991.
49. Шелер М. Избранные произведения. М., 1994.
50. Делез Ж. Логика смысла. 1995.

Проект

РЕЛІГІЄЗНАВСТВО

навчальна програма підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” з напрямку 0928 “Пожежна безпека” на базі повної загальної середньої освіти

Навчальну програму складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” за напрямом 0928 “Пожежна безпека” за спеціальністю 6.092800 “Пожежна безпека”.

Укладач: доцент кафедри соціально-економічних дисциплін, к.ф.н.,
доцент Храбров В.В.

Рецензенти: Кривуля А.М. – професор кафедри соціально-гуманітарних дисциплін Національного Університету внутрішніх справ, доктор філософських наук, професор.
Карпенко А.В. - доцент кафедри філософії Харківського Національного Університету ім.Каразіна, кандидат філософських наук, доцент.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Курс “Релігієзнавство” є частиною циклу гуманітарних дисциплін, усвоєння яких є необхідним для морального, етичного та естетичного розвитку студентської молоді.

Мета курсу - ознайомити студентів з основними досягненнями світової та вітчизняної релігієзнавчої думки, розкрити суть основних понять релігієзнавства, їх еволюцію та значення в процесі формування основних світоглядних засад особистості.

Програма курсу «Релігієзнавство» орієнтує студентів на опанування і використання знань, умінь і навичок, необхідних для грамотної професійної діяльності з урахуванням особливостей релігійної свідомості і відправлення свободи совісті в Україні.

Оволодіння знаннями основ релігієзнавства згідно з даною програмою спрямовані на ознайомлення із світовими релігіями у їхньому розвитку.

Студент, який оволодів даною дисципліною, повинен:

- Знати:
 - головні поняття, концепції та дефініції релігієзнавства;
 - історію та типологію релігій, бачити релігію як соціально-історичне явище, її місце у духовній культурі суспільства, розуміти стосунки між церквою та державою.
- Вміти:
 - розрізняти релігійні особливості етносів України, що необхідно при формуванні підрозділів ДПО;
 - використовувати морально-релігійні знання для формування духовності особового складу підрозділів ДПО;
 - читати та аналізувати релігієзнавчу літературу;
 - написати реферат, та виступити з ним перед аудиторією;
 - самостійно аргументувати свою світоглядну позицію, вести діалог, вступати в полеміку чи дискусію на релігійну тематику.

Організаційно - методичні вказівки

Програма з релігієзнавства включає курс лекційних, практичних занять і самостійної роботи тих, хто навчається.

На лекціях розглядаються основні питання сучасного релігієзнавства в його історико-культурному, філософському та етичному аспектах.

Практичні заняття мають за мету сприяти оволодінню студентами спеціальними науково-практичними знаннями, методами дослідження та аналізу феноменів релігії та релігійності, пов'язаних з поведінкою та свободою совісті людини. Особливість практичних занять полягає в тому, що в них широко використовуються активні методи навчання: аналіз конкретних ситуацій, рольові ігри.

Облік і контроль з питань дисципліни проводяться у формі усного опитування, письмових робіт, заліку.

ПРИБЛИЗНИЙ ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ з/п	Найменування тем	Всього годин	Кількість аудиторних годин				Сам. робота
			всього	лекція	сем. зан.	прак. зан.	
1	2	3	4	5	6	7	8
1	Релігієзнавство як навчальна дисципліна. Предмет та структура.	6	4	2	2	-	2
2	Релігія як соціально-історичне явище	6	4	2	2	-	2
3	Релігія і духовна культура суспільства.	6	4	2	2	-	2
4	Первісні релігії. Національні релігії(юдаїзм).	8	6	2	4	-	2
5	Світові релігії, їх виникнення і сутність. Буддизм, християнство, іслам.	18	12	6	6	-	6
6	Релігія і церква в сучасному світі. Нетрадиційні релігії	6	4	2	2	-	2
7	Держава і релігія	4	2	2	-	-	2
	Всього	54	36	18	18	-	18

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Релігієзнавство як навчальна дисципліна. Предмет та структура.

Релігієзнавство в системі суспільних наук. Наукове і богословське релігієзнавство. Структура, цілі та завдання курсу релігієзнавства, основні поняття та категорії. Релігія та вільнодумство в історії суспільства. Релігія і філософія. Релігія і право.

Рекомендована література: 12, 16, 20.

Тема 2. Релігія як соціально-історичне явище.

Структура релігії, її основні елементи. Релігійна ідеологія і психологія. Релігія та інші види суспільної свідомості. Основні функції та соціальна роль релігії і церкви. Наукове визначення

релігії. Корені релігії. Гносеологічні, психологічні та соціальні корені релігії. Походження релігії. Основні історичні типи релігій.

Рекомендована література: 5, 12, 13, 15, 16, 20.

Тема 3. Релігія і духовна культура суспільства.

Об'єктивна обумовленість місця релігії у сфері духовної культури. Особливості впливу релігії на різноманітні сфери суспільної свідомості. Релігія та вільнодумство як елементи духовного життя. Основні етапи розвитку вільнодумства. Вільнодумство та атеїзм у рабовласницькому суспільстві. Вільнодумство в епоху феодалізму. Буржуазний атеїзм. Релігія та вільнодумство в сучасному світі.

Рекомендована література: 5, 7, 12, 13, 16, 20.

Тема 4. Первісні релігії. Національні релігії.

Первісні історичні форми релігії. Родоплемінні культури. Дохристиянські вірування в Київській Русі. Еволюція первісних релігійних вірувань в історичному розвитку суспільства. Сучасні національні та національно-державні релігії. Іудаїзм, індуїзм, конфуціанство, даосизм.

Рекомендована література: 3, 5, 7, 13, 17, 19.

Тема 5. Світові релігії, їх виникнення і сутність. Буддизм, християнство, іслам.

Сучасні світові релігії, їх основні особливості. Буддизм, його виникнення, особливості віровчення, культури й організації. Основні напрямки буддизму. Ламаїзм.

Християнство. Виникнення християнства та його еволюція. Перетворення первісного християнства в державну релігію Рима. Джерела християнства. Формування євангельської літератури. Біблія - священна книга християнства як світової релігії. Розкол християнства, його причини та наслідки. Православ'я, особливості віровчення та культури. Причини і наслідки впровадження християнства на Русі.

Католицизм, особливості виникнення, віровчення та культури. Створення римсько-католицької церкви. Соціальна доктрина і соціальна політика Ватикану. Католицизм в Україні. Українська греко-католицька церква. Уніатство в Україні.

Протестантизм, його виникнення, особливості віровчення й культури. Основні напрямки протестантизму: лютеранство, кальвінізм, англіканство. Пізній протестантизм: баптизм, п'ятидесятництво, свідки Єгови та інші конфесії. Сучасне релігійне сектантство. Релігійні секти в Україні.

Іслам. Виникнення Ісламу. Особливості віровчення та культури. Коран як історико-літературна пам'ятка. Шаріат. Основні напрямки ісламу: суннізм і шиїзм. Іслам в Україні.

Рекомендована література: 1, 2, 3, 8, 10, 11, 14.

Тема 6. Релігія і церква в сучасному світі. Нетрадиційні релігії.

Географія сучасних релігій. Релігійні організації та церкви в різних країнах світу. Релігія і політика церкви в боротьбі за мир. Міжнародні релігійні організації. Сучасний екуменічний рух. Секуляризація й модернізм у релігіях та церквах світу. Нетрадиційні форми релігій та їх соціальні джерела.

Релігія і церква в Україні. Українська автокефальна православна церква. Причини зберігання релігійності в сучасних умовах.

Рекомендована література: 12, 16, 18.

Тема 7. Держава і релігія.

Наукові підстави ставлення держави до релігії, церкви та віруючих. Політика одержавлення релігії та церкви. Політика толерантності в релігійних та державно-церковних відносинах.

Правове регулювання релігійних та державно-церковних відносин. Свобода совісті та її правовий аспект. Конституція України про свободу совісті та її гарантії в Україні.

Відокремлення церкви від держави та школи від церкви як важлива гарантія свободи совісті в Україні.

Рекомендована література: 12, 16.

ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Апокрифы древних христиан.-М., 1989.
2. Библийская энциклопедия.- М., 1991
3. Библия.-М.,1989.
4. Булгаков С.Православие: Очерки православной церкви.-М.,1991.
5. Бонград-Левин Г.М. Древнеиндийская цивилизация: философия, наука, религия. - М., 1980.

6. Буддизм.Словарь.-М.,1992
7. Васильев Л.С. История религий Востока .-1983.
8. Гараджа В.И. Протестантизм.- М., 1971.
9. Гусева И.Р. Индуизм. – М., 1977.
10. Иеговизм.- Минск,1981.
11. Ислам: энциклопедический словарь. – М., 1991.
12. Калінін Ю.А., Харьковщенко Є.А. Релігієзнавство. Підручник. – Київ, 1995.
13. Кривелев И.А. История религий. Очерки: В 2 т. - М., 1976.
14. Мавлютов Р.Р. Ислам. - М., 1974.
15. Мень А. История религии.- М., 1994.
16. Радугин А.А. Введение в религиоведение. Курс лекций.- М., 1996.
17. Рыбаков Б.А. Язычество древних славян. - М.,1981.
18. Свенцицкая И.С. От общины к церкви. - М.; 1985.
19. Токарев С.А. Религия в истории народов мира. – М., 1986.
20. Угринович Д.М. Введение в религиоведение. - М., 1985.

Додаткова:

21. Антонова О.А. Католицизм и искусство: XX в. - М., 1985.
22. Конституція України.-Київ,1996.
23. Косидовский З. Библейские сказания//Сказания евангелистов.- М., 1980.
24. о.Кость Панас. Історія Української церкви.-Львів, 1992.
25. Мітрохін Л.Н. Релігії нового віку. – М., 1985.
26. Мифы народов мира. Энциклопедия: в 2 т. – М., 1982.
27. Фрейд З. Будущее одной иллюзии//Сумерки богов.- М., 1989.
28. Фромм Э. Психоанализ и религия.// Сумерки богов.- М., 1989.
29. Яблоков И.Н.Религия: сущность и явление.- М., 1982.

Проект

ПОЛІТОЛОГІЯ

навчальна програма підготовки фахівця освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” з напрямку 0928 “Пожежна безпека” на базі повної загальної середньої освіти

Навчальну програму складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня “бакалавр” за напрямом 0928 “Пожежна безпека” за спеціальністю 6.092800 “Пожежна безпека”.

Укладач: доцент кафедри соціально-економічних дисциплін, к.ф.н.,
доцент Храбров В.В.

Рецензенти: Сазонов М.І. – професор кафедри політології
Харківського Національного Університету ім.Каразіна,
доктор філософських наук, професор.
Навроцький В.В. - доцент кафедри соціально-
гуманітарних дисциплін Харківського інституту
управління, кандидат філософських наук, доцент.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Цілі й завдання навчального курсу “Політологія” визначаються передусім необхідністю формування у студентів сучасної політичної культури як важливого чинника розвитку цивілізованого громадянського суспільства в Україні. Вивчення курсу має забезпечити знання студентами головних понять і категорій політології, знайомство з найбільш значними соціально-політичними ідеями минулого і сучасності в такий спосіб, аби сформувати спроможність активної участі в політичному житті країни, свідомого здійснення свого громадянського вибору.

Студент, який оволодів даною дисципліною, повинен

- Знати:
 - основні категорії політичного життя, учення і концепції, що складають методологічну і теоретичну основу сучасної політології;
 - типи політичних систем і основні форми державного устрою суспільства;